

MỘT SỐ GIẢI PHÁP NHẪM NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG DẠY HỌC MÔN PHÁP LUẬT ĐẠI CƯƠNG TẠI TRƯỜNG CAO ĐẲNG KINH TẾ - KỸ THUẬT, ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN

Lê Thị Ánh*, Phạm Thị Hồng

Trường Cao đẳng Kinh tế Kỹ thuật - ĐH Thái Nguyên

TÓM TẮT

Bài báo đề cập đến thực trạng chất lượng dạy học môn Pháp luật đại cương tại trường Cao đẳng Kinh tế- Kỹ thuật, Đại học Thái Nguyên hiện nay trên cơ sở đó đưa ra một số giải pháp nhằm nâng cao chất lượng dạy học môn Pháp luật đại cương tại trường Cao đẳng Kinh tế - Kỹ thuật, Đại học Thái Nguyên.

Từ khóa: Giải pháp, nâng cao, chất lượng dạy học, Pháp luật đại cương

ĐẶT VẤN ĐỀ

Phổ biến, giáo dục pháp luật tại các nhà trường có vai trò to lớn trong sự phát triển toàn diện con người Việt Nam trong đó có việc hình thành ý thức pháp luật, văn hoá pháp lý trong nhân dân. Giáo dục pháp luật tốt không chỉ góp phần ổn định hoạt động của ngành Giáo dục - Đào tạo mà còn góp phần trực tiếp vào việc nâng cao chất lượng sản phẩm giáo dục, thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội.

Trong những năm qua, công tác phổ biến, giáo dục pháp luật nói chung và phổ biến, giáo dục pháp luật trong trường học đã có nhiều cố gắng và thu được một số kết quả khả quan. Tuy nhiên, so với yêu cầu về thực hiện “quản lý nhà nước bằng pháp luật” vẫn còn những tồn tại hạn chế nhất định, ảnh hưởng không nhỏ đến hiệu quả phổ biến giáo dục pháp luật và nâng cao ý thức chấp hành pháp luật của cán bộ và nhân dân.

VAI TRÒ CỦA VIỆC NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG DẠY HỌC MÔN PHÁP LUẬT ĐẠI CƯƠNG TẠI TRƯỜNG CAO ĐẲNG KINH TẾ - KỸ THUẬT, ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN

Có nhiều quan niệm khác nhau về chất lượng dạy học song có thể hiểu một cách khái quát chất lượng dạy học chính là chất lượng của người học hay tri thức phổ thông mà người học lĩnh hội được. Vấn học vấn phổ thông toàn diện, vững chắc ở mỗi người là chất lượng đích thực của dạy học.[3, tr10]

Chất lượng dạy học là mối quan tâm hàng đầu của nền giáo dục trên thế giới, hầu hết các nước đều ra sức tìm mọi biện pháp để nâng cao chất lượng dạy và học. Với mong muốn là làm sao để người dạy truyền đạt được kiến thức một cách dễ dàng, người học nắm bắt và vận dụng được kiến thức đó trong thời gian ngắn nhất vào thực tế sản xuất, nghiên cứu một cách có hiệu quả, và do vậy càng lúc càng đặt ra những yêu cầu gay gắt trong việc nâng cao chất lượng giảng dạy và cách đánh giá người học như thế nào là khách quan, công bằng, là động lực thúc đẩy để người học thấy đó là động lực, mục tiêu phấn đấu.

Việc giảng dạy môn Pháp luật đại cương trong các trường đại học, cao đẳng trong cả nước nói chung, ở trường Cao đẳng Kinh tế - Kỹ thuật nói riêng có vai trò rất quan trọng. Nó trang bị cho sinh viên những kiến thức cơ bản, cần thiết về nhà nước và pháp luật. Qua đó góp phần giáo dục đạo đức, lối sống, hình thành nhân cách, rèn luyện hành vi ứng xử cho thế hệ trẻ ngay từ trên ghế nhà trường tạo nếp sống, hành động “ sống và làm việc theo Hiến pháp và pháp luật”. Đồng thời xây dựng và củng cố lòng tin vững chắc cho sinh viên vào sự lãnh đạo của Đảng, vào tiền đề tươi sáng của chủ nghĩa xã hội, góp phần quan trọng vào việc đào tạo một đội ngũ trí thức mới xã hội chủ nghĩa của nước ta. Đây là môn học có vị trí và vai trò đặc biệt quan trọng trong việc thực hiện mục tiêu chiến lược đào tạo toàn diện mà Đảng, Nhà nước và Ngành

* Tel: 0984 739734

Giáo dục – Đào tạo đã xác định. Nghị quyết hội nghị lần thứ Hai Ban Chấp hành Trung ương khóa VIII có nêu “ thực hiện giáo dục toàn diện, trí dục, thể dục, mỹ dục ở tất cả các bậc học. Hết sức coi trọng giáo dục chính trị, tư tưởng, nhân cách, khả năng tư duy sáng tạo và năng lực thực hành.”[4]

Học sinh, sinh viên là những thành viên của cộng đồng, là những công dân đang trên bước đường trưởng thành, những người lao động, chủ nhân tương lai của đất nước. Đối với các em, hiểu biết pháp luật là một bộ phận của học vấn và ý thức pháp luật là một thành phần của nhân cách. Suy cho cùng giáo dục pháp luật là tạo lập, rèn giũa và mài sáng cái tâm, cái đức trong mỗi con người Việt Nam. Chính vì vậy cần phải nâng cao chất lượng dạy học môn Pháp luật đại cương giúp nó đi vào đời sống một cách đầy đủ và tự nhiên nhất.

THỰC TRẠNG CHẤT LƯỢNG DẠY HỌC MÔN PHÁP LUẬT ĐẠI CƯƠNG TẠI TRƯỜNG CAO ĐẲNG KINH TẾ - KỸ THUẬT, ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN

Trường Cao đẳng Kinh tế - Kỹ thuật Thái Nguyên là trường đào tạo sinh viên đa ngành đa cấp, nơi đào tạo ra nguồn nhân lực có chất lượng cao phục vụ cho sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước. Do đặc thù của trường là đào tạo cơ bản về chuyên môn kỹ thuật với các môn thi đầu vào thuộc khối tự nhiên nên năng khiếu, sở trường của học viên thường thiên về các môn khoa học tự nhiên hơn là khoa học nhân văn và xã hội nên đã tác động không nhỏ đến chất lượng giảng dạy cũng như học tập của môn Pháp luật đại cương.

Về số lượng đội ngũ cán bộ giảng viên giảng dạy môn Pháp luật đại cương

Trường Cao đẳng Kinh tế- Kỹ thuật Thái Nguyên chưa thành lập Bộ môn Pháp luật riêng do đặc điểm của nhà trường. Hiện nay trường có 8 giảng viên bộ môn Lý luận chính trị thì cả 8 giảng viên kiêm nhiệm giảng dạy môn Pháp luật cho các ngành đào tạo trong trường. Vì là giảng viên kiêm nhiệm nên trong quá trình giảng dạy, ngoài việc giảng

dạy môn chính của mình, các giảng viên phải tự nghiên cứu, tìm tòi tài liệu tham khảo, thu thập các thông tin thực tiễn về pháp luật để giảng dạy, làm cho giờ học Pháp luật không quá căng thẳng, khô khan. Cũng chính vì thế mà các giảng viên cũng vất vả hơn so với các giảng viên không kiêm nhiệm. Mặc dù vậy đội ngũ giảng viên vẫn liên tục học tập, trau dồi kiến thức tìm kiếm tài liệu, thông tin thực tiễn về đời sống pháp luật trong nước, quốc tế để cùng nhau khắc phục khó khăn trong việc giảng dạy. Tuy nhiên do đa số giảng viên dạy kiêm nhiệm nên thời gian cho việc soạn bài, đọc thêm tài liệu, học tập nâng cao trình độ bị hạn chế ảnh hưởng đến chất lượng giảng dạy của giảng viên.

Về chất lượng đội ngũ giảng viên

Bộ môn lý luận có 8 giảng viên thì cả 8 giảng viên đều có trình độ thạc sĩ trở lên. Các giảng viên tích cực tham gia các lớp tập huấn, bồi dưỡng chuyên môn, nghiệp vụ do trung tâm lý luận chính trị và Bộ Giáo dục đào tạo tổ chức hàng năm. Giảng viên tự giác học tập, nâng cao trình độ chuyên môn như: nghiên cứu khoa học viết báo, nghiên cứu các tác phẩm kinh điển, các tài liệu liên quan đến môn học và học cao học, học ngoại ngữ tin học; tham gia biên soạn bài giảng, sách hướng dẫn ôn tập cho sinh viên. 60% giảng viên của bộ môn tham gia hoạt động nghiên cứu khoa học... Với chất lượng giảng viên như vậy lên trong quá trình giảng dạy cũng thu được những kết quả khác nhau:

Đối với hệ cao đẳng chính quy, các em đều là những người học hết THPT, thi đại học thiếu điểm thì chuyển sang học cao đẳng nên ý thức của các em đa số là cao. Các em ý thức được việc học của mình để làm gì nên không chỉ môn Pháp luật đại cương mà đối với môn khác các em đều dành thời gian đầu tư, học hành chăm chỉ nên đã thu được rất nhiều kết quả đáng khích lệ.

Đối với hệ nghề và trung cấp chuyên nghiệp thường là những em có trình độ nhận thức không cao. Đa số các em các em đều là học sinh phổ thông thi không đỗ vào các

trường Đại học, Cao đẳng khác vào dự tuyển hệ trung cấp hoặc có những em đã đi làm nhiều năm để mưu sinh, xây dựng gia đình, có con rồi mới quay lại sự nghiệp học hành. Với trình độ sinh viên như vậy có phần nào cũng ảnh hưởng đến việc giảng dạy nói chung và giảng dạy pháp luật nói riêng.

Về thái độ học tập của sinh viên, đại đa số các em đã ý thức được trách nhiệm của người học, có thái độ tích cực, tự giác, biết lo lắng cho việc học và kết quả học tập của bản thân cũng như điều kiện tốt để xin việc sau khi ra trường với kết quả học tập tốt. Tuy nhiên bên cạnh đó vẫn còn một số em chưa ý thức được trách nhiệm của mình, còn có thái độ học chống đối, thậm chí bỏ giờ không xin phép, nghỉ học quá thời gian cho phép. Trong quá trình thi vẫn có nhiều học sinh quay cốp sử dụng tài liệu trong phòng thi.

Có thể khẳng định dù giảng dạy với nhiều đối tượng sinh viên khác nhau nhưng với nhiệt huyết của mình các giảng viên đã hướng dẫn, giúp đỡ các em nắm được những nội dung cơ bản, chủ yếu nhất về nhà nước và pháp luật và theo kết quả khảo sát thật đáng mừng là trong gần 10 năm trở lại đây số sinh viên của trường vi phạm pháp luật đã giảm đáng kể, các em đã có ý thức tuân thủ hiến pháp và pháp luật hơn và không có trường hợp nào vi phạm pháp luật ở mức độ nghiêm trọng.

Về giáo trình, giáo án, sinh hoạt chuyên môn

Tất cả các giảng viên giảng dạy môn Pháp luật trong trường đều sử dụng giáo trình do Bộ giáo dục đào tạo ban hành, đồng thời kèm theo cuốn đề cương bài giảng của Bộ môn và giáo án trong quá trình lên lớp. Vì vậy về cơ bản giảng viên đã truyền tải được nội dung và kiến thức cơ bản của môn học đến với sinh viên. Tuy nhiên do nội dung giáo trình nhiều, thời gian giảng dạy ít, nhiều thầy cô trẻ, thiên nhiều về lý thuyết, ít ví dụ thực tiễn nên bài giảng còn kém hấp dẫn...

Về phương pháp giảng dạy

Nắm bắt được yêu cầu tất yếu của việc đổi mới phương pháp giảng dạy cho phù hợp với

mục tiêu giáo dục của thời đại mới, trường Cao đẳng Kinh tế - Kỹ thuật Thái Nguyên đã sớm thực hiện mở các lớp bồi dưỡng về phương pháp giảng dạy tích cực để nâng cao chất lượng giảng dạy của giảng viên trong trường nói chung và giảng viên bộ môn Lý luận chính trị nói riêng. Do mục tiêu của nhà trường hướng tới đối tượng chủ yếu là nghề nên phương pháp dạy học của giảng viên cũng phải làm nổi bật lên yếu tố hướng nghề nghiệp cho học sinh tới công tác này. Việc dạy và học đã bắt đầu áp dụng các phương pháp giảng dạy tích cực vào bài giảng như: hỏi đáp, làm bài tập nhóm, tập giải quyết tình huống, xem tài liệu mẫu...đổi mới cách truyền đạt cũng như tiếp thu bài giảng, làm cho sinh viên hứng thú hơn và chủ động học tập hơn.

Việc dạy học, giáo dục pháp luật trong nhà trường những năm qua được thực hiện thường xuyên liên tục thông qua các hoạt động: tuần sinh hoạt công dân, các hoạt động ngoại khóa, thông qua công tác giảng dạy môn pháp luật để phổ biến giáo dục pháp luật cho sinh viên giúp cho học sinh có một lượng kiến thức nhất định về pháp luật trong cuộc sống. Ví dụ: Phổ biến luật giáo dục cho học sinh, sinh viên biết quyền và nghĩa vụ của người học, quyền và nghĩa vụ của người thầy...

Cũng chính nhờ sự nỗ lực của nhà trường và đội ngũ giảng viên, ham học hỏi, nhạy bén, năng động nên việc giảng dạy môn Pháp luật đã có những bước chuyển biến tích cực theo yêu cầu đổi mới phương pháp giảng dạy. Nếu như trước kia, việc giảng dạy môn học này ở trong trường chủ yếu theo lối thuyết trình, thầy đọc trò ghi thì đến nay không còn hiện tượng đó. Phương pháp giảng dạy tích cực đã giúp giảng viên hướng dẫn sinh viên chủ động tư duy trong quá trình tiếp cận tri thức, dạy cho sinh viên phương pháp tự học, tự thu nhận thông tin một cách có hệ thống, giúp cho sinh viên có khả năng phân tích, tổng hợp, phát triển năng lực cá nhân.

Về hình thức thi, kiểm tra đã có sự đổi mới kết hợp các hình thức thi trắc nghiệm với tự

luận, câu hỏi mở, các bài tập tình huống... điều đó đã phát huy được tính chủ động, sáng tạo trong học tập.

Tuy nhiên, bên cạnh những thành tựu đã đạt được, việc giảng dạy và học tập môn này vẫn còn những bất cập, hạn chế như: đội ngũ cán bộ giảng dạy môn pháp luật đại cương còn thiếu so với yêu cầu, dẫn đến tình trạng quá tải giờ dạy của giảng viên, thiếu thời gian đầu tư cho nghiên cứu khoa học. Việc đổi mới phương pháp giảng dạy tiến triển chậm, cách thức giảng dạy còn thiên về lý luận. Việc tổ chức, hướng dẫn phương pháp học tập cho sinh viên chưa được chú trọng đúng mức. Điều đó làm cho sinh viên ít quan tâm đến môn học và ảnh hưởng không nhỏ đến chất lượng giảng dạy.

MỘT SỐ GIẢI PHÁP CƠ BẢN NHẪM NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG DẠY HỌC MÔN PHÁP LUẬT ĐẠI CƯƠNG TẠI TRƯỜNG CAO ĐẲNG KINH TẾ - KỸ THUẬT, ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN

Nhóm giải pháp đối với giảng viên

Để nâng cao chất lượng đội ngũ giảng viên giảng dạy pháp luật mỗi giảng viên cần tích cực tự học tập, bồi dưỡng, nghiên cứu khoa học để nâng cao trình độ. Giảng viên cần chủ động tìm hiểu đặc điểm của lớp học, mong muốn học tập của sinh viên để từ đó áp dụng phương pháp giảng dạy cho phù hợp. Đồng thời hướng dẫn, giới thiệu nguồn tìm thông tin và tài liệu tham khảo cho từng vấn đề để tạo điều kiện cho sinh viên có thể tự học tập.

Khi giới thiệu bài, không nên giới thiệu một cách dàn trải mà tập trung vào những điểm cốt lõi để định hướng cho việc tự nghiên cứu của sinh viên; giảng viên cũng không cần giảng hết mọi vấn đề, điều quan trọng là giúp sinh viên có được phương pháp nghiên cứu đúng đắn. Giảng viên cần chủ động nêu vấn đề đặt câu hỏi, đưa sinh viên vào những tình huống cụ thể để khơi dậy tính sáng tạo, tích cực của sinh viên và thông qua đó cũng giúp cho giảng viên kiểm tra được chính xác những kết quả mà sinh viên nắm bắt được,

qua đó tổ chức trao đổi, thảo luận các vấn đề liên quan đến bài học, vận dụng vào thực tế, nhằm phát huy tính tích cực chủ động của sinh viên.

Hoàn thiện chương trình, giáo trình, tài liệu giảng dạy cho phù hợp, đa dạng hóa các hoạt động phổ biến giáo dục pháp luật cho sinh viên.

Tăng cường lồng ghép các nội dung giáo dục pháp luật trong các hoạt động ngoại khóa bằng nhiều hình thức như tổ chức các cuộc thi tìm hiểu pháp luật; các buổi nói chuyện chuyên đề; giới thiệu văn bản mới trong các buổi sinh hoạt thường kỳ; tổ chức các cuộc ra quân tuyên truyền, cổ động; lồng ghép nội dung pháp luật trong các cuộc thi văn hoá, văn nghệ vv...

Nhóm giải pháp đối với sinh viên

Để nâng cao chất lượng dạy học môn Pháp luật đại cương ngoài việc nâng cao chất lượng đội ngũ giảng viên thì cũng phải nâng cao chất lượng học tập của sinh viên. Để làm được điều đó sinh viên cần nhận thức rõ vai trò, vị trí của môn học Pháp luật đại cương đối với nghề nghiệp tương lai và thực tiễn cuộc sống, trên cơ sở đó có thái độ và hành vi tích cực trong quá trình học tập môn học này. Tích cực tìm hiểu pháp luật, đưa ra những tình huống có vấn đề trong thực tế để giảng viên và các bạn học cùng tìm hiểu. Phát huy tính tự giác, chủ động, sáng tạo trong các hoạt động tự học, tự nghiên cứu khoa học và nâng cao trình độ hiểu biết sâu rộng. Biết phát huy vốn kiến thức của mình để xây dựng bài học mới. Mạnh dạn nêu ra những vấn đề từ thực tế, chủ động nêu ý kiến của cá nhân về các vụ việc, vụ án nào đó trong khi tìm hiểu bài hoặc học xong bài, biết cách so sánh những tình huống và cách sử dụng tình huống luật ở các nước khác nhau trong bài học nếu biết. Từ đó tránh được những tình huống vi phạm pháp luật do lỗi vô ý.

Nhóm giải pháp đối với nhà trường

Nhà trường cần thường xuyên tổ chức các buổi nói chuyện chuyên đề để sinh viên hiểu rõ môn học pháp luật đại cương. Việc thực

hiện biện pháp này có thể phối hợp với những giảng viên, cán bộ khác của nhà trường để nội dung và hình thức thật sự sinh động, hấp dẫn và thiết thực.

Cần tăng cường đầu tư cơ sở vật chất, phương tiện, và thiết bị dạy học môn Pháp luật đại cương: xây dựng các phòng học tiêu chuẩn, máy tính, máy chiếu, đài, phim ảnh, tài liệu tham khảo và các cơ sở vật chất khác cùng nguồn tài chính hỗ trợ cho việc dạy học tìm hiểu tham quan thực tế. Tiếp tục xây dựng tủ sách pháp luật ở các trường học, nâng cao chất lượng quản lý và khai thác tủ sách pháp luật, thường xuyên tuyên truyền vận động cán bộ, giáo viên, công nhân viên và người học đọc, tìm hiểu, bổ sung các tài liệu, sách, báo pháp lý của tủ sách pháp luật.

Cử dần các giảng viên dạy pháp luật đi đào tạo ở các trường đào tạo chuyên về Luật như: Khoa Luật thuộc Đại học Quốc gia Hà Nội, Trường Đại học Luật Hà Nội và có chính sách chế độ đãi ngộ đối với người học.

KẾT LUẬN

Trong điều kiện nước ta hiện nay, việc trang bị tri thức pháp luật, bồi dưỡng tình cảm và thói quen pháp luật cho học sinh, sinh viên, nhân dân là trách nhiệm của các tổ chức đảng, cơ quan trong bộ máy nhà nước, các tổ chức xã hội, các tổ chức kinh tế, trong đó trước hết

thuộc về hệ thống các cơ quan có chức năng giáo dục con người. Trường Cao đẳng Kinh tế - Kỹ thuật, Đại học Thái Nguyên cũng tự hào được thực hiện chức năng đó góp phần đào tạo ra những con người biết “ sống và làm việc theo Hiến pháp và pháp luật”. Về cơ bản chất lượng dạy học môn Pháp luật đại cương trong nhà trường đã từng bước được nâng lên. Tuy nhiên so với yêu cầu của sự phát triển kinh tế - xã hội của đất nước thì vẫn tồn tại bất cập. Để nâng cao hơn nữa chất lượng dạy học môn Pháp luật đại cương cần phải thực hiện đồng bộ các giải pháp giữa nhà trường với giảng viên và sinh viên. Thực hiện tốt các biện pháp trên sẽ giúp nâng cao chất lượng giảng dạy môn pháp luật nói riêng và các môn lý luận chính trị nói chung.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Chuyên đề, “ Phổ biến, giáo dục pháp luật cho học sinh, sinh viên trong các nhà trường thuộc hệ thống giáo dục quốc dân”, Đặc san tuyên truyền pháp luật, số 03/2011
2. Giáo trình, *Pháp luật đại cương*, Nxb Kinh tế quốc dân, Hà Nội, 2006
3. Nguyễn Gia Cốc (1997), *Chất lượng đích thực của giáo dục đào tạo*, Nxb Giáo dục, Hà Nội.
4. Nghị quyết hội nghị lần thứ Hai Ban Chấp hành Trung ương khóa VIII: “Về định hướng chiến lược phát triển giáo dục đào tạo trong thời kỳ công nghiệp hoá, hiện đại hoá và nhiệm vụ đến năm 2000”.

SUMMARY

SOME SOLUTIONS TO IMPROVE THE QUALITY OF TEACHING GENERAL LICENSE LAW AT THE COLLEGE TECHNOLOGY AND ECONOMICS –TNU

Le Thi Anh*, Pham Thi Hong

College of Technology and Economics - TNU

The article refers to the actual quality of teaching subjects General Law of College Technology and Economic –TNU today on that basis, give some solutions to improve the practice of teaching quality general laws of at the College Technology and Economic –TNU.

Keywords: *Solution, Advanced, teaching quality, General Law*

Ngày nhận bài: 23/6/2016; Ngày phản biện: 19/7/2016; Ngày duyệt đăng: 31/03/2017

* Tel: 0984 739734